

РЪДИАРД КИПЛИНГ ИСТОРИЯТА НА БЕДЕЛИЯ ХЕРОДСФУТ

Превод от английски: Надежда Розова, 2017

chitanka.info

*Годината е пролет,
денят — зорница.
Утрото е седми час,
хълмът — росни перли.
Чучулигата е лекокрила,
охлювът — върху бодила.
Бог е в Своето Небе,
всичко на белия свят е добре.*

Пипа

Пасес

Това не е историята на Беделия, известна и като Йоана, Заядливката и Маккана, както се пее в песента, а на друга, много по-мила жена.

Отначало тя имаше грешна душа, носеше типичната за улична търговка тежка прическа с бухнал бретон, а на Гънисън Стрийт се ширеше легендата, че в деня на сватбата си тя, с по един светилник във всяка ръка, танцувала неприлични танци, докато не се намесила полицията и Беделия не подела танц със закона наред викове и крясъци. Това бяха охолните ѝ дни, но не продължиха дълго, защото, след като бяха женени две години, съпругът ѝ се хвана с друга и напусна живота на Беделия — прекрачи бездиханното ѝ тяло, след като заглуши протестите ѝ с юмруци. Тя остана безутешно самотна, след като и детето, което мъжът ѝ не ѝ отне, почина от круп. С рядка съпружеска вярност отказваше дори да изслушва предложения за втори брак според обичаите на Гънисън Стрийт, които не бяха по-различни от тези на Баралонг.

— Мъжът ми ще се върне скоро — обясняваше тя на всеки ухажор — и ще ме убие, ако види, че живея с теб. Не познаваш Том. А сега си върви. Мога да живея и без дете.

Прехранваше се като перачка, гледаше деца от време на време и продаваше цветя. Последното занимание обаче се нуждае от капитал и отвежда търговеца доста на запад, а връщането от Бърлингтън Аркейд

например до Гънисън Стрийт е толкова дълго, че човек има извинение да пийне, и както изтъкваше Беделия: „На връщане шалът ти се смъква на гърба, бонето ти се оказва под мишница, в джоба си нямаш пукнатата пара и нито едно ченге няма да се погрижи за теб“.

Беделия не пиеше, но познаваше посестримите си и им даваше строги наставления. Иначе живееше затворено и много мислеше за съпруга си Том Херодсфут, който някой ден щеше да се върне, и за бебето, което нямаше да се върне. Какво предизвикваха у нея тези мисли, никой не знае.

Появата ѝ в обществото е от нощта, когато тя буквално се надигна под нозете на преподобния Юстас Хана на площадката на къщата на Гънисън Стрийт номер седемнайсет и му заяви, че е глупак, задето раздава помощи на бедните в своя район тъй безразборно.

— Давате на Ласкар Лу яйчен крем, давате ѝ и портвайн — скастри го тя, без изобщо да се церемони. — Карайте все така! Давате ѝ одеяло! Що за глупост? Майка ѝ изяжда всичко и изпива парите от одеялата. Взема си ги обратно от магазина, преди да ги посетите отново, за да ги видите, както си му е редът, а Ласкар Лу вика: „О, майка ми е толкова добра с мен!“, така прави. И как няма — болна е на легло, ако не говори така, майка ѝ ще я убие. По дяволите! Мътните да ви вземат, охолен дебелак такъв, с вашите яйчени кремове! Ласкар Лу дори не ги е помирисвала!

Вместо да се засегне, викарият съзря в гневния поглед под дългия бретон душата на свой съратник в делото, затова помоли Беделия да се отбие в дома на Ласкар Лу следващия път, когато той занесе там желе или яйчен крем, и да се погрижи болната да го изяде. Беделия го стори въпреки негодуванието на майката на Ласкар Лу и злюбните погледи, но болната получи яйчения си крем и макар раздирана от кашлица, добре се позабавлява с цялата крамола.

По-късно, отчасти защото преподобният Юстас Хана бързо оцени ползата от нея и отчасти благодарение на възторжените отзиви за нея, които с просълзени очи и пламнали бузи даде сестра Ева, най-малката и най-чувствителната от сестрите в „Червен диамант“, Беделия, дръзката Беделия с бухналата коса и невъздържаната реч, си спечели специално място сред хората, които работеха на Гънисън Стрийт.

Те бяха най-различни, буйни и истерични, уплашени или просто изтощени от борбата с мизерията и нищетата. Повечето бяха погълнати от дребни съперничества и лична завист, която споделяха поверително само с най-близкото си обкръжение в промеждутъците, когато не се бореха със смъртта за тялото на умираща перачка или не крояха планове как да получат още помощи от мисията, за да осигурят нови подметки за съсипаните ботуши на съсипания от охтика словослагател.

Имаше един енорийски свещеник, който неспирно се тревожеше от растящата нищета на бедните, с радост организираше пазари за нови олтарни покривки и тайно се молеше за нова месингова птица за аналоя с очи от червено стъкло, които да минават за гранати. Тук беше и брат Виктор от ордена „Тясна килия“, който знаеше много за олтарните покривки, но пазеше знанията си в тайна, докато се опитваше да спечели доверието на госпожа Джесел, секретарката на обществото „Чаена чаша“, която разполагаше с излишни пари, но мразеше Рим, въпреки че Рим съвсем почтено се стараяше да нахрани някоя заблудена душа и после да я остави под грижите на госпожа Джесел. Тук бяха и всички сестри от „Червен диамант“, дъщери на ненаситността, които викаха „давай“^[73], когато собственото им милосърдие се изчерпеше, и търпеливо обясняваха на всеки, който им поискаше отчет за похарчения половин суверен, че милосърдното дело в бедните квартали трудно може да бъде системно отчитано без двойно увеличение на персонала. Тук беше и преподобният Юстас Хана, който работеше безпристрастно с женските комитети, със смесените по състав обединения и гилдии, с брат Виктор и с всеки друг, склонен да му отпусне средства, обувки, одеяла или всякаква друга безценна помощ. Всички тези хора постепенно привикнаха да се съветват с Беделия по въпроси от лично естество, относно правото за получаване на помощи и с надеждата за окончателното реформиране на Гънисън Стрийт. Отговорите ѝ рядко бяха ведри, но тя притежаваше специални познания и беше уверена в себе си.

— Аз съм Гънисън Стрийт — заяви Беделия на строгата госпожа Джесел. — Знам кое какво е — хората не искат религията ви, госпожо, изобщо не я искат, ще ме прощавате. Няма нищо против нея, когато смъртта е близо, обаче преди да умрат, искат да се наядат. Мъжете хитруват — затова Ник Лапуърт ви е казал, че иска да се причести и

ням подобни. Ама няма да започне нов живот, а жена му няма да има никаква полза от парите, които му давате. От това по-беден няма да стане. Той и сега е стигнал до просешка тояга. А жените не са такива лъжкини, те си се грижат за семейството. Какво друго им остава? Стараят се да получат нещичко, а ако не — умират. И толкова по-добре. Защото Гънисън Стрийт е жестока към жените.

— Сигурен ли сте, че може да поверим средства на госпожа Херодсфут? — попита госпожа Джесел викария след този разговор. — Изглежда ми безбожница, поне на думи.

Той не оспори. Според госпожа Джесел Беделия беше безбожница, ала дали госпожата не смятала, че тъй като Беделия познава Гънисън Стрийт и нуждите ѝ като никой друг, би могла скромно да посредничи при раздаването на почтени помощи и че ако Чаеното дружество отпусна, да кажем, по пет шилинга седмично, а малките сестри от „Червен диамант“ — още няколко, и да, той самият би могъл да посъбере още нещичко, общата сума, надали твърде голяма, биха могли да предават на госпожа Беделия, за да я разпределя сред своите. Така нямало да се налага госпожа Джесел лично да се грижи за духовните нужди на едри здравеняци, поседнали в живописни пози на ниските пейки по време на нейните благотворителни събрания в търсене на истината, която е ценна колкото среброто, ако знаеш как да я пласираш.

— Тя ще облагодетелства приятелите си — заяви госпожа Джесел.

Кюрето сдържа смеха си и с умно ласкателство постигна своето. Беделия с гордост посрещна вестта, че е избрана да разпределя седмичните помощи, отпускани за нуждите на Гънисън Стрийт.

— Не знам колко ще успяваме да събираме всяка седмица — обясни ѝ викарият, — но за начало ето ти шестнайсет шилинга. Разпредели ги както прецениш сред хората, само ме осведомявай, за да не се оплитаме в сметките. Разбираш ли?

— Аха! Не е много, нали? — каза Беделия, оглеждайки белите монети в дланта си. Във вените ѝ се разгоря тайната страст, позната само на хората, вкусили властта. — Ботушите са най-важни, ама да стават за носене, да са добре закърпени отгоре и отдолу; и после желето; и от онзи евтин портвайн, все е нещо. Парите ще свършват по-бързо от четвъртинка джин. Ще вода сметките в тефтер, както правех,

преди Том да се пръждоса с онази грозница в Хенеси Рент. Само ние с него водехме тефтер със сметките.

Беделия си купи голям тефтер, защото неопитният ѝ почерк се нуждаеше от повече място, и в него се зае да записва историята на своята борба — храбро, както се полага на пълководец, и достъпно само за нейните очи и за очите на преподобния Юстас Хана. Много преди да изпише страниците, корицата се изпъстри с петна от керосин — майката на Ласкар Лу, лишена от своята част от храната за дъщеря си, нахлу в стаята на Беделия на Гънисън Стрийт № 17 и се сби с нея, от което пострада лампата и собствената ѝ коса. Не е лесно да носиш скъпоценния портвайн на хората в една ръка, а в другата — тефтера, сред това неизменно жадно население, затова към керосинените петна се добавиха и червени. Преподобният Юстас Хана обаче, който преглеждаше тефтера, нито веднъж не възрази. Едрите драскулки разказваха историята си, а всяка събота вечер Беделия добавяше припев към хора на написаното: „Госпожа Хики, много болна, бренди — 3 пенса. Карета до болницата, налагаше се да отиде — 1 шилинг. Госпожа Пун роди. Пари за чай (изпи го, сигурна съм, господине) — 6 п. Срецнах съпруга ѝ, търсеше си работа“.

— Шамаросах го, защото го взех за мързелив просяк! Никаква работа няма да си намери, щото... Извинете, господине. Четете нататък.

Викарият продължи: „Госпожа Винсънт роди. Няма пелени за бебето. Много мръсно. Похарчих 2 ш. и 6 п. Малко плат от госпожица Ева“.

— Сестра Ева ли стори това? — попита тихо викарият.

Милосърдието беше свещен дълг на сестра Ева, но в мъжките очи всяко нейно ежедневно дело беше проява на ангелско великодушие и доброта, заслужаваща постоянна възхита.

— Да, господине. Тя отиде при сестрите и донесе собствените си чаршафи. С много красив монограм. Продължавайте, господине, дотук са 4 шилинга и 3 пенса.

— „Госпожа Джанет за хубави въглища — 7 п.

Госпожа Локхарт взе да кърми бебе, за да припечели нещичко, но майката не може да плаща, мъжа ѝ го викат в съда. Той няма да помогне. В брой 2 ш. и 2 п. Работел в кухня, ама напуснал. За дърва, говежди бульон — 1 ш. и 7 1/2 п.“

— Там имаше караница, господине — каза Беделия. — Не с мен. Мъжът ѝ си дойде когато не трябва, искаше да изпие бульона, затова повиках съседа от горния етаж и слезе онзи мулат, дето продава бастуни на Бъдгейт Хил. „Мъли, викам му, грамаден черен звяр такъв, я вземи да убиеш този грамаден бял звяр.“ Знаех, че това няма да спре пияния Том Локхарт с говеждия бульон в ръка. „Ще го смажа“, вика Мъли и наистина го стори, а клетата жена плачеше в съседната стая. Счупиха перилата горе на стълбите, ама тя си получи обратно бульона, а Том си получи заслуженото. Ще продължите ли, господине?

— Не, мисля, че всичко е наред. Подписвам разходите за тази седмица — отговори викарият.

Човек привиква много бързо към нещата, които унижително наричаме човешки документи.

— Бебето на госпожа Чърнър има дифтерит — каза Беделия, вече готова да си тръгва.

— Къде? Семейство Чърнър на Пейнтър Али или другите Чърнър на Хотън Стрийт?

— Хотън Стрийт. Онези на Пейнтър Али продадоха всичко и си заминаха.

— Сестра Ева наглежда една вечер седмично старата госпожа Пробин на Хотън Стрийт, нали? — попита неловко викарият.

— Да, но вече няма да го прави. Аз поех госпожа Пробин. Не мога да ѝ говоря религиозни приказки, ама тя и не иска. А госпожица Ева не иска да се зарази с дифтерит, макар да не го признава. Не се тревожете за госпожица Ева!

— Но ти може да се заразиш.

— Надали. — Беделия погледна викария между очите, а собствените ѝ очи горяха под дългия бретон. — Може пък да искам да се заразя, откъде знаете?

Викарият се замисли над думите ѝ, но не задълго. Копненията му отново се насочиха към сестра Ева с нейната сива наметка и белите панделки на бонето под брадичката. Беделия се изпари от мислите му.

Беделия никога не обличаше мислите си в думи, но на Гънисън Стрийт се знаеше, че майката на Ласкар Лу, която седеше пияна до несвяст на прага на дома си, през онази нощ бе застигната и обгърната от буреносния облак на Беделиния гняв, та накрая буквално не знаеше къде се намира, и след като се качи до стаята на Беделия, получавайки

мощен тласък на всяко стъпало, беше настанена на леглото на Беделия, където трепери и рида до сутринта, оплакваше се, че целият свят е против нея, и зовеше по име своите деца, починали от нищета и от липсата на грижи. Беделия само изсумтя и излезе да продължи битката, а тъй като вражеските пълчища бяха многобройни, си намери предостатъчно работа до зори.

Както беше обещала, тя лично пое грижите за госпожа Пробин и от самото начало едва не докара удар на старицата, като я смая с твърдението: „Бог няма, а дори да има, това е без значение за вас, за мен или за начина, по който получавате това желе“. Сестра Ева възрази, задето я лишават от предишната ѝ работа на Хотън Стрийт, но Беделия настоя и с мили думи и обещания за разни благини успя да се наложи над тримата-четирима човека, останали трезвени в квартала, които препречваха вратата всеки път, когато сестра Ева се опиташе да влезе със сила, и се позоваваха на дифтерията като причина.

— Обещах, че няма да допусна нищо лошо да ѝ се случи, и ще удържа на думата си. Кюрето няма защо да се тревожи за мен, ама той и бездруго не го прави.

В резултат на карантината сестра Ева насочи дейността си към други улици, най-вече посещаваните от преподобния Юстас Хана и от брат Виктор от ордена „Тясна килия“. Въпреки всички дребни пререкания хората, чиито дела се въртяха около Гънисън Стрийт, бяха в братски отношения. Първо на първо, те бяха виждали болка, каквато не бяха в състояние да облекчат нито с думи, нито с дела, живот, роден в смърт, и смърт след нещастен живот. Освен това те прекрасно съзнаваха значението на пиянството, което мнозина добронамерени хора не проумяват, и някои от тях се бяха борили със зверовете в Ефес^[74]. Виждаха се по най-невероятно време на най-невероятни места, разменяха набързо по някоя дума, съвет или предложение и поемаха по делата си, защото времето е драгоценно, когато дори пет минути са от жизненоважно значение. За мнозина от тях газените лампи бяха тяхното слънце, а каруците по Ковънт Гардън — техните файтони. Всеки от тях според положението си молеше за средства, затова всички бяха обединени от франкмасонството на нуждаещите се.

Към всичко това по отношение на двамата от описаните служители трябва да добавим още нещо, което хората са се споразумели да наричат любов. Вероятността сестра Ева да се разболее от дифтерит

изобщо не бе хрумвала на викария, преди Беделия да му я спомене. Едва тогава му се стори чудовищно и неприемливо младата послушница да бъде изложена не само на такава опасност, но и на каквато и да било друга по улиците. Можеше да я премаже каруца, която завива зад ъгъла, прогнилите стълби, по които тя се качваше денонощно, можеха да се срутят и да я осакатят, опасност представляваха паянтовете корнизите на покривите на някои къщи, които той добре познаваше, а още по-сериозна опасност се криеше вътре в самите къщи. Ами ако някой от онези десетки пияни мъже отнемеше нейния безценен живот? Веднъж една жена запрати стол към главата на викария. Ръката на сестра Ева не беше толкова силна, че да отблъсне стола. Освен това много ловко се размахваха и ножове. Тези и сходни съображения пораждаха мъчително безпокойство в душата на преподобния Юстас Хана и той не можеше да разчита на Провидението да отстрани проблемите. Бог несъмнено беше велик и страшен — достатъчно е човек само да мине по Генисън Стрийт, за да се увери в това, — но щеше да бъде по-добре, много по-добре, ако сестра Ева можеше да разчита на закрила лично от викария. И онези, които не бяха заети и можеха да си позволят да наблюдават, щяха да забележат една жена не съвсем млада, светлокоса и светлоока, с не особено уверена реч и ограничена предимно в сферата на непосредствените си задължения, всеки път, когато преподобният Юстас Хана се извърнеше и отправеше поглед подир кралицата с малкото сиво боне с бели панделки под брадичката.

Ако бонето се появеше за миг в дъното на някой двор или му кимнеше от основата на тъмно стълбище, тогава имаше надежда за Ласкар Лу, която живееше с един дроб и със спомена за минали прегрешения, имаше надежда дори за мрънкащия глупак Ник Лапуърт, който с надеждата да получи пари обещаваеше този път да премине през изпитанието на „истинското кръщение, Бог да ми е на помощ, господине“. Ако бонето не се появеше някой ден, съзнанието на викария се изпълваше с ярки картини на ужас, представяше си носилка, любопитна тълпа на някое злощастно кръстовище, и полицай; ясно виждаше този полицай — как разбутва тълпата, оглежда местопроизшествието и нарежда на човека, нарамил тежката носилка, да потегля. А след това надеждата за спасение на Гънисън Стрийт и на всички на улицата щеше да намалее още повече.

На тези страдания стана свидетел брат Виктор един ден, когато се връщаше от нечий смъртен одър. Забеляза блясъка в очите, отпуснатите мускули на устата и долови новата интонация в тона на викария, допреди равен и вял. Сестра Ева беше завила по Гънисън Стрийт, след като бе отсъствала цяла вечност — четирийсет и осем часа. Не беше прегазена. Сърцето на отец Виктор явно бе преживявало някое чисто човешко страдание, иначе той не би забелязал онова, което забеляза. Ала църковният закон облекчаваше страданието му. Негов дълг беше да продължи делото, докато умре, както правеше това Беделия. От висотата на положението си тя се беше справила със своя съпруг пияница, вече не се мислеше като безполезна и ненужна невръстна женичка и при всяка възможност просеше дрехи за болните от туберкулоза деца, които се множаха като зеленикавата пяна по откритите цистерни с вода.

Историята на нейните дела беше написана в тефтера, който викарият подписваше всяка неделя, но тя вече не му разказваше за сбиванията и за глъчката по улиците.

— Госпожица Ева си върши нейната работа, аз си върша моята. Правя десет пъти повече от госпожица Ева, а викарият казва: „Благодаря, Беделия, ето ти парите за следващата седмица“. Какво ли прави Том с новата си жена? Май не е зле да се отбия тия дни да проверя как е. Ама сигурно ще ми се прииска да му изрежа черния дроб... та май е по-добре да не ходя.

Хенеси Ренталс се намираще на повече от две мили от Гънисън Стрийт, а обитателите бяха почти същите. Том се беше настанил там с Джени Уобстоу, новата му съпруга, и седмици наред живя с ужаса да не би Беделия внезапно да изникне отнякъде. Не го плашеше вероятността да се счепкат, а полицейският арест, който щеше да последва, и съдебната заповед да ѝ плаща издръжка и разните други съдебни щуротии, които не проумяват, че „когато на един мъж му омръзне една жена и вече не е такъв проклет глупак, че да живее с нея, това е краят, точка“. Няколко месеца новата жена на Том се справяше доста добре и му вдъхваше прилична доза страх и подчинение. Освен това имаше и доста работа. Но после им се роди бебе, а като всички свои събрата, Том не проявяваше особен интерес към децата, които беше създал, и потърси развлечение в пиянството. По правило се ограничаваше с бира, понеже тя притъпява мисълта и е относително

безвредна — оплита краката и дори в сърцето да се породи пламенно желание да убиваш, ти се доспива бързо и престъплението най-често остава неизвършено. Спиртните напитки се изпаряват по-бързо и позволяват на душата и на тялото да действат съвместно — обикновено за огромно неудобство на другите. Том установи, че уискито притежава едно огромно достойнство — само ако погълнеш достатъчно количество — то охлаждаше. Той пиеше толкова, колкото успееше да си купи или колкото му дадяха, и когато Джени отново беше в състояние да излиза, двете стаички, които обитаваха, се изпразниха от повечето си ценни вещи. Жената каза какво мисли по въпроса — не веднъж, а многократно, ясно, красноречиво и образно, а Том се възмущаваше, че е лишен от спокойствие в края на деня, изпълнен с работа и много уиски. Ето защо той се отдръпваше от утехата и компанията на Джени Уобстоу, поради което тя изпращаше подире му още цветисти изрази. В края на краищата Том се обръщаше и я удряше понякога по главата, друг път по гърдите, а синините даваха повод за разговор на стълбите сред жените, чиито съпрузи се отнасяха към тях по същия начин. Не бяха малко.

Все пак не се развихри твърде публичен скандал, докато един ден Том не реши да поведе разговор с една млада жена относно брак вместо свободно съжителство. Вече започваше да му писва от Джени, въпросната млада жена печелеше достатъчно като продавачка на цветя, освен това Джени пак беше бременна и абсолютно неразумно очакваше той да прояви някаква загриженост. Безформената ѝ фигура го отблъскваше и Том ѝ го каза съвсем недвусмислено на езика, който говореха хора като него. Джени рони сълзи, докато госпожа Харт, ирландка, „майка на Майк с магарешката каручка“^[75], не я спря на стълбите:

— Бог ще е милостив към теб, мила Джени, виждам как Том се отнася с теб.

Джеси се разплака още по-силно, даде на госпожа Харт едно пени и няколко целувки, докато Том ухажваше другата жена на ъгъла на улицата.

Другата млада жена, тласкана от гордост, не от добродетел, разказа на Джени за авансите му и вечерта Джени поведе разговор с Том. Пререканията започнаха в собствените им стаички, но Том се опита да избяга и накрая всички обитатели на Хенеси Рент се събраха на

троотоара и сформираха своеобразен съд, към който Джеси се обръщаше от време на време с разпусната коса, раздърпани дрехи и пиянско залитане. „Когато мъжът ти пие, най-добре пий и ти! Така не боли толкова, когато те удря“, съветва женската мъдрост. А жените ги разбират тези работи.

— Погледнете го! — провикна се Джени. — Погледнете го как стърчи там и не смее да каже и дума в своя защита, иска да ме зареже като ненужен парцал! И ти се наричаш мъж? Жалко подобие на мъж си ти! Виждала съм по-хубави мъже от теб — от сдъвкана и изплюта хартия направени, ама по-хубави! Погледнете го! Пие още от четвъртък и ще продължи, докато има с какво да се налива. Всичко ми взе, а аз... нали ме виждате?

Откъм жените се разнесе състрадателно мърморене.

— Всичко ми взе, но и това не му стига... крадец такъв! И това не му е достатъчно, та сега иска да ме напусне и да отиде при тази... — Последва подробно и пълно описание на младата жена. За щастие, тя не беше сред събралата се тълпа да чуе. — И с нея ще се държи така, както се държеше с мен! Ще пропива всяко пени, което тя припечели, а после ще я зареже, както заряза мен! О, жени, погледнете, родих му едно дете, второто е на път, а той ме зарязва, смрадливото псе! Ами върви си! Не ти искам нищо. Върви си, махай се!

Гласът ѝ одрезгавя от гняв. Събралата се тълпа привлече вниманието на един полицаи и Том започна да се изсулва.

— Вижте го само! — възкликна Джени, доволна от новопоявилия се слушател. — Няма ли закони за такива като него? Всички пари ми отмъкна, толкова пъти ме потроши от бой. Напива се до несвяст, свинята недна, а сега иска да се хване с друга. А аз заради него се отказах от друг, пет пъти по-добър! Няма ли закони за такива като него?

— Какво има пък сега? Я се прибирай. Аз ще се заема с мъжа. Бие ли те? — попита полицаят.

— Дали ме бие? Сърцето ми разкъса, а сега стои и се хили, като че ли всичко е шега.

— Прибери се и си полегни.

— Аз съм омъжена жена, казвам ви, и си искам съпруга!

— Нищо не съм ѝ направил, мамка му! — обади се Том откъм тълпата. Усещаше, че хората са се настроили срещу него.

— Ама и нищо хубаво не съм видяла от теб, псе такова. Аз съм омъжена жена и няма да позволя на никой да ми вземе мъжа.

— Ами щом си омъжена жена, вземи се покрий малко — успокоително каза полицаят. Беше свикнал със семейните разправии.

— Няма да ти благодаря за безсрамието! Ето, погледни! — Джени разтвори прокъсания си корсаж и показа синините с форма на полумесец от ударите с облегалката на стола. — Ето това ми причини, защото сърцето ми не се сломи достатъчно бързо! Това иска, да ми разбие сърцето. Виж това, Том, виж какво ми направи снощи, а аз ти простих. Ама това беше, преди да разбере, че искаш да избягаш с друга...

— Обвиняваш ли го? — попита полицаят. — Ще полежи в ареста сигурно месец.

— Не — категорично отсече Джени. Едно е да изложиш някого на присмеха на улицата, друго е да го тикнеш в затвора.

— Тогава отивай да си полегнеш, а вие се разотивайте — нареди полицаят на събралата се тълпа. Няма нищо смешно. — А на Том, който получаваше съчувствието на приятелите си, каза: — Извади късмет, че тя не отправя обвинения, но следващия път внимавай.

Том изобщо не оцени снизходителността на съпругата си, а и приятелите му с нищо не му помогнаха да се посмири. Беше ударил жената само защото му досаждаше. По същата причина си беше потърсил друга. И всичките му действия бяха приключили със срамна сцена на улицата, по време на която тази жена най-безсрамно и унизително го беше наклеветила и унижила — ето това му внушиха приятелчетата му. Следователно всички жени бяха пълна досада, а уискито беше чудно нещо. Приятелите му съчувстваха. Може би се беше отнесъл с тази жена по-сурово, отколкото тя заслужаваше, но позорното ѝ поведение под влиянието на гнева извиняваше всичките му постъпки.

— Аз не бих могъл да живея с такава жена — заяви един от утешителите му.

— Да върви по дяволите и да се грижи сама за себе си — човек се претрепва от работа да ги храни, докато те по цял ден си седят вкъщи, а първия път, когато потърсиш нещо по-различно, както се полага на всеки истински мъж, тя те изхвърля на улицата и те нарича с

какви ли не имена. Какво му е хубавото на това, питам ви? — обади се и вторият утешител.

Третият утешител беше уискито, което подейства на Том най-добре от всичко. Щеше да се върне при жена си Беделия. Тя сигурно беше сгазила лука по време на отсъствието му и той щеше да може да ѝ отмъсти за накърнения си мъжки авторитет. Беделия обаче имаше пари. Самотните жени, незнайно защо, винаги имат пари, от които Бог и властта лишават работещите мъже. Том се подкрепи с още уиски. Нямахше никакво съмнение, че Беделия ще е сгазила лука. Току-виж се бе омъжила за друг. Том щеше да почака новият съпруг да се разкара от пътя му, щеше хубавичко да натупа Беделия, да прибере парите и да изпита удовлетворение, каквото отдавна не беше изпитвал. Във вярата и в закона е заложена много добродетел, но след като излееш всичко в молитва и изстрадаш всичко, алкохолът остава единственото средство, способно да изчисти прегрешенията на мъжа в собствените му очи. Жалко, че въздействието му не е вечно.

Том се раздели с приятелите си и им поръча да съобщят на Джени, че отива на Гънисън Стрийт и повече няма да се върне в обятията ѝ. И понеже беше дяволско послание, мъжете го запомниха до един и с пиянска прецизност го сведоха до знанието на Джени. Том продължи да се налива, докато накрая опиянението не се отдръпна от него и не замря като огромна вълна точно преди да връхлети кораба и да го потопи. Стигна до излъсканата от уличното движение настилка на една пресечка и закрачи уморено между отраженията на лампите по витрините — светли ивици върху бездънния черен мрак под подметките на ботушите му. Беше съвсем трезвен. Замисли се за миналото си и установи, че всичките му действия си имат идеално оправдание, затова ако в негово отсъствие Беделия бе дръзнала да води безукорно съществуване, Том щеше да я смаже от бой, задето не е сторила нищо лошо.

В това време Беделия беше в стаята си след обичайната нощна препирня с майката на Ласкар Лу. На язвителните укори, които само обитател на Гънисън Стрийт бе способен да измисли, старицата, уличена за стотен път в кражба на оскъдната храна, която се полагаше на болната, само отвърна с кикот:

— Да не мислиш, че Лу никога в живота си не е лъгала мъж? Сега умира само защото ръси лъжи по мой адрес. По мой! Аз обаче ще

живея още двайсет години!

Беделия я разтърси повече заради принципа, отколкото с надеждата да ѝ повлияе, и я изхвърли навън в тъмното, където тя се просна на тротоара и призова дявола да посече Беделия.

Дяволът се появи в образа на мъж с много бледо лице, който я попита как се казва. Майката на Ласкар Лу го помнеше. Беше съпругът на Беделия, а на Гънисън Стрийт завръщането на съпруга обикновено биваше последвано от побоища.

— Къде е жена ми? — попита Том. — Къде е тази повлекана?

— Горел... у вас — отговори старицата и се извърна на една страна. — При нея ли се връщаш, Том?

— Да. Беше ли с някого, докато ме нямаше?

— С всички попове в енорията. Така се е докарала, че няма да я познаеш.

— Мръсница!

— О, да, и не само. Постоянно се размотава с тях и онези проклетници сестрите от мисията. Кюрето ѝ дава пари, много пари всяка седмица. От месеци е така. Нищо чудно, че не ти се е доцяло да имаш вземане-даване с нея, откакто си тръгна. На мен пък не ми дава храната, която ми се полага, и ме изгони тук да мрам като куче. Много зла стана Беделия, откакто ти си тръгна.

— В същата стая ли е? — попита Том, прекрачи майката на Ласкар Лу, която човъркаше между плочите на тротоара.

— Да, ама е толкова хубава, че няма да я познаеш.

Том тръгна нагоре по стълбите и старицата се изкиска. Том беше ядосан. Беделия нямаше да може да се покаже пред хората известно време, нито да се намесва в божественото разпределение на яйчения крем.

Беделия, която се събличаше да си ляга, чу познатите стъпки по стълбите. Преди да спрат пред вратата и да я изритат, много неща минаха през главата ѝ.

— Том се е върнал — каза си. — И аз се радвам... въпреки побоите и всичко останало.

Отвори вратата с името му на уста.

Мъжът я избута вътре.

— Не ти ща целувките и лиготиите. До гуша ми е дошло от тях — изтърси той.

— Две години не съм те целувала, когато ти омръзна.
— Целувах ме по-добре. Имаш ли пари?
— Съвсем малко.
— Това е... лъжа и ти го знаеш.
— Не е. О, Том, едва се върна и питах за пари. Джени не ти ли хареса? Знаех си, че няма.
— Затваряй си плювалника. Имаш ли колкото хубаво да се напие човек?
— Вече си достатъчно пиян. Ела да си легнеш, Том.
— С теб?
— Ами да, с мен. Да не съм по-лоша от Джени? — протегна ръце Беделия, обаче Том още беше здравата замаян.
— За мене си — отговори Том. — Да не мислиш, че не знам какви си ги вършила, докато ме е нямало?
— Разпитай хората! — възмутено отвърна Беделия и се отдръпна. — Кой ще каже нещо лошо за мен тук?
— Кой ли? Всички. Още не съм се върнал и разбрах какви ги вършиш с попа. Каква работа имаш ти с него?
— Викарият идва тук открай време — побърза да му напомни Беделия. В този момент мислеше за всичко друго освен за преподобния Юстас Хана.
Том седна начумерен на единствения стол в стаята. Беделия продължи да се готви да си ляга.
— Браво на теб, да говориш така със законния си съпруг — пет шилинга съм платил за брачната халка. Попът идвал открай време! Много си нахална. Не те ли е срам? Да не би и сега да е под леглото?
— Том, много си пиян. Няма от какво да се срамувам.
— Ти! Ти не знаеш какво е срам. Обаче не съм дошъл да се разправам с теб. Дай ми какво искам, за да те оставя на мира и да се върна при Джени.
— Нямам нищо, само няколко дребни монети и около един шилинг.
— Ами петте лири седмично, които ти дава викарият?
— Кой ти каза?
— Майката на Ласкар Лу лежи на тротоара отвън и е по-честна, отколкото ти някога ще бъдеш. Дай ми парите!

Беделия смъкна от полицата над камината малката кутия за игли, извади отвътре четири шилинга и три пенса — приходите от продажбите си — и ги подаде на мъжа, който се люлееше на стола и оглеждаше стаята с ококорени очи.

— Това не са пет лири — сънено каза той.

— Нямам повече. Вземи ги и се махай, щом няма да останеш.

Том бавно се изправи, стиснал ръкохватките на стола.

— Ами парите от викария? — попита той. — Майката на Ласкар Лу ми каза. Веднага ми ги дай, за да не те принудя.

— Майката на Ласкар Лу нищичко не знае!

— Знае повече, отколкото ти се иска.

— Не знае. Здравата я ступах, а на теб не мога да ти дам парите. Каквото друго поискаш, Том, само това не. Всичко друго ще ти дам с радост. Но тези пари не са мои. Няма ли да стигне един шилинг? Другите пари са ми поверени, водя ги на отчет в един тефтер.

— Поверени са ти? Как така си ти поверени пари, за които съпругът ти не знае? Поверени й били на нея! Гледай ти!

Том пристъпи към Беделия и стовари юмука си в устата й.

— Дай ми каквото имаш — каза той с глухия и разсеян глас на човек, който бълнува.

— Няма — политна към мивката Беделия.

С всеки друг мъж би се борила като дива котка, но Том бе отсъствал две години и може би ако проявеше покорство, щеше да успее да го спечели отново. Обаче парите, които й бяха поверени за съхранение, бяха свещени.

Вълната, застинала неподвижно толкова отдавна, най-сетне връхлетя Том. Той стисна Беделия за гушата и я събори на колене. Струваше му се справедливо да накаже блудната си съпруга, която беше изоставил сама за две години, освен това тя беше признала прегрешението си, като бе отказала да му даде припечеленото с грях.

Майката на Ласкар Лу чакаше на тротоара отвън да чуе вопли, ала не се случи нищо подобно. Беделия не се развика дори когато Том пусна гърлото й.

— Дай ми ги, уличнице! — крещеше Том. — Така ли ми се отплащаш за всичко, което съм сторил за теб?

— Не мога, парите не са мои. Дано Бог ти прости, Том, за онова, което...

Гласът ѝ секна, когато той затегна хватката си и я запрати към леглото. Челото ѝ се удари в таблата и Беделия се свлече на колене на пода. Няма как един уважаващ себе си мъж да се въздържи и да не започне да я ритва, и Том продължи да ритва, докато тънкият втвърден кичур, заплетен в подкованите му ботуши, и усещането за студена вода, разлята по пода, не го накара да проумее, че може би е време да престане.

— Къде са парите от викария, уличнице? — прошепна той в окървавеното ѝ ухо. Ала отговор нямаше — чуваше се само тропането по вратата и гласът на Джени Уобстоу, която крещеше като бясна:

— Излизай, Том, веднага ела при мен! А на тебе, Беделия, ще ти одера лицето!

Приятелите на Том ѝ бяха предали съобщението му и след първия изблик на прочувствени сълзи Джени беше станала и бе тръгнала подир Том, за да опита да си го върне. Беше готова дори да получи хубав пердах заради поведението си в Хенеси Рентс. Майката на Ласкар Лу я насочи към стаите, където се разиграваше кошмарът, и се кискаше, докато се оттегляше надолу по стълбите. Ако Том не беше успял да изкара душата на Беделия, щеше поне да се разрази хубава женска свада между Беделия и Джени. А майката на Ласкар Лу прекрасно знаеше, че няма по-страшна фурия от жена, която се бори за зародиша на живот в утробата си.

На улицата все още не се чуваше нищо. Джени рязко бутна отключената врата и завари мъжа си глупашки да оглежда купчинката до леглото. Един известен убиец е казал, че ако смъртта не беше толкова мръсна, повечето мъже и всички жени щяха да извършат поне по едно убийство през живота си. Том размишляваше над противната гледка пред очите си и уискито се бореше с проясняващия се поток на мислите му.

— Не издавай такива звуци — каза той. — Бързо ставай.

— Божичко! — провикна се Джени и се закова на място като уплашен див звяр. — Какво става тук? Нали не си...

— Не знам. Май съм.

— Така ли? Този път наистина прекали.

— Тя беше нетърпима — грубо отговори Том и се отпусна на стола. — Толкова непоносима, направо не е за вярване. Живее си тука

хубавичко сред тези аристократични свещеници. Виж ѝ белите чаршафи на леглото. Ние нямаме бели чаршафи. Искам да знам...

Гласът му заглъхна, както беше заглъхнал и гласът на Беделия, но по различна причина. Сега, след като бе сторил каквото бе сторил, уискито го стисна по-силно в хватката си и очите на Том взеха да се затварят. На пода Беделия дишаше тежко.

— Не, и няма да имаме — каза Джени. — Обаче този път стигна твърде далеч. Тръгвай!

— Не съм. Нищо ѝ няма. Ще ѝ се отрази добре. Сега ще поспя. Гледай какви чисти чаршафи! Ти няма ли да си легнеш?

Джени се приведе над Беделия и прочете в очите на пребитата жена твърда решимост и силна омраза.

— Не съм му казвала да прави такова нещо — прошепна Джени. — Това е дело на Том, не е мое. Да го предам ли на полицията, скъпа?

Очите ѝ разказаха своята история. Том, който вече похъркваше, не биваше да бъде предаден на съда.

— Тръгвай! — подкани го Джени. — Ставай! Махни се оттук!

— Ти ми каза... следобед... днес... — сънливо отговори той. — Остави ме да спя.

— Онова беше дреболия. Просто ме удари. А това е убийство, убийство! Том, този път я уби! — Тя разтърси мъжа, за да го събуди, той постепенно осъзна какво се е случило и помътненият му мозък се скова от ужас.

— Направих го заради теб, Джени — измънка той немощно и се опита да я хване за ръката.

— Убил си я заради парите, както щеше да убиеш и мен. Махай се оттук. Но преди това я положи на леглото, звяр такъв!

Двамата вдигнаха Беделия на леглото и тихомълком се изнизаха.

— Не искам да ме арестуват с теб, а и знам, че ако те приберат, ще кажеш, че аз съм те накарала да го направиш, затова просто се махни оттук — каза Джени, докато го теглеше надолу по стълбите.

— Викария ли отивате да търсите? — обади се глас откъм тротоара. Майката на Ласкар Лу още чакаше търпеливо да чуе как Беделия пици.

— Кой викарий? — попита бързо Джени. Все още имаше шанс да спаси съвестта си заради купчинката човешка плът горе.

— Хана, „Румър Чембърс“ 63, недалеч оттук — отговори старицата.

Не обичаше много свещеника. Може би, след като Беделия така и не се разпищя, Том щеше да предпочете да размаже от бой мъжа вместо жената. Вкусове всякакви.

Джени затика мъжа пред себе си, докато не стигнаха до най-близката голяма улица.

— Сега се махай — поръча му тя задъхана. — Изчезни някъде и не се връщай при мен. Не искам да имам нищо общо с теб, Том, никога вече, чуваш ли? И си почисти ботушите.

Ненужен съвет. Тя го бутна отвратена и отчаяна и Том се просна ничком в канавката, където един полицаи прояви интерес към състоянието му. Взе го за обикновен пияница. Добре, че не забеляза ботушите му. Джени оправи шапката си и хукна към адреса, който беше запомнила.

Превъзходният иконом на „Румър Чембърс“ и досега помни как се бе появила младата особа, задъхана и с посинели устни, и се бе провикнала: „Беделия, Гънисън Стрийт № 17. Кажете на викария да отиде веднага, ама веднага!“. И после бе потънала в нощта.

Съобщението било предадено на преподобния Юстас Хана, който вече преспокойно си спял. Той усетил, че положението е спешно, и без никакво колебание събудил брат Виктор. Рим и Англия си бяха поделили задълженията към бедните в квартала съгласно вярата на нуждаещите се, но Беделия беше същинска институция, затова междуцърковният етикет нямаше никакво значение.

— Нещо се е случило с Беделия — каза викарият. — А това засяга и теб, колкото и мен. Обличай се и тръгвай.

— Готов съм — долетя отговорът. — Знаеш ли нещо по-конкретно?

— Нищо, само че някой от улицата е съобщил да отидем при нея.

— Значи, може да е или трудно раждане, или нападение и убийство. Беделия няма да ни събуди за дреболия. Слава богу, способен съм да се справя и с двете.

Двамата мъже хукнаха към Гънисън Стрийт, защото навън нямаше файтони, пък и щяха да платят за файтон колкото струва двудневното отопление на бедняк, умиращ от студ. Майката на Ласкар Лу си беше легнала и, естествено, вратата беше залостена. В стаята на

Беделия завариха много повече, отколкото бяха очаквали. Римската църква благородно се зае с превръзките, а Англиканската можеше само да се моли за избавление от греховната завист. От ордена „Тясна килия“ вече бяха установили, че в повечето случаи достъпът до душата е през тялото, затова вземаха нужните мерки и обучаваха хората си по съответния начин.

— Този път е свършено с нея — прошепна брат Виктор. — Опасявам се, че има вътрешен кръвоизлив и мозъчна увреда. Нали има съпруг?

— Най-жалкото е, че всички имат.

— Да, раните говорят за домашно насилие, ясно е откъде са. — Свещеникът сниши глас. — Нали разбираш, че случаят е безнадежден? Най-много дванайсет часа.

Дясната ръка на Беделия потупа по покривката на леглото с дланта надолу.

— Мисля, че грешиш — възрази Англиканската църква. — Тя вече си отиде.

— Не, това не е предсмъртен гърч, иска да ни каже нещо. Ти я познаваш по-добре от мен.

Викарият се наведе съвсем ниско.

— Повикайте госпожица Ева — поръча Беделия и се закашля.

— Утре сутринта. Тя ще дойде утре сутринта — увери я викарият и Беделия се успокои.

Само че служителят на Римската църква, който поназнайваше едно-друго за човешкото сърце, свъси вежди и не каза нищо. В крайна сметка законът на ордена му беше съвсем ясен. Негов дълг беше да я наблюдава до зазоряване, докато луната залезе.

Малко преди да стане това, преподобният Юстас Хана каза:

— Дали не е по-добре да изпратим да повикат сестра Ева? Струва ми се, че Беделия гасне бързо.

Брат Виктор не отговори, но веднага щом приличието позволяваше, застана на прага на обителта на малките сестри от „Червен диамант“ и потърси сестра Ева, за да облекчи страданието на Беделия Херодсфут. Без да ѝ обяснява почти нищо, той я поведе към Гънисън Стрийт № 17 и към стаята, където лежеше Беделия. След това застана на площадката и измъчено загриза пръстите си, защото като свещеник беше научен да знае и наистина знаеше какво се случва в

човешкото сърце след драматично преживяване, как любовта се ражда от ужаса и страстта се излива навън, когато сърцето трепти от болка.

Беделия, разумна до последния си дъх, съхрани силите си до пристигането на сестра Ева. Малките сестри от „Червен диамант“ по правило твърдят, че тя издъхнала, бълнувайки несвързано, но тъй като поне една от сестрите се е вслушала в половината от предсмъртния ѝ съвет, това не звучи приемливо.

Беделия немощно опита да се обърне в леглото, но клетата изпотрошена човешка машина се възпротиви.

Сестра Ева се приведе напред, защото ѝ се стори, че чува ужасните признаци на предсмъртното хриптене. Беделия все още бе в съзнание и заговори удивително ясно, с грубоватия говор на улична търговка и с все още проблясващо в очите ѝ пламъче на жената, която беше танцувала върху сергията.

— Също като госпожа Джесел съм, нали? Преди да си изяде обяда и след като цяла сутрин е говорила пред учениците си.

Кюрето и сестра Ева не отвърнаха нищо. Брат Виктор стоеше пред вратата и дишаше тежко през зъби, защото страдаше дълбоко.

— Завийте ми главата с нещо — каза Беделия. — Този път здравата пострадах, а не искам сестра Ева да ме вижда такава.

— Кой беше? — попита викарият.

— Някакъв човек от улицата. Колкото познавам Адам, толкова и него познавам. Кълна се в Бога, това е истината. Тук ли е госпожица Ева? Не я виждам под кърпата. Здравата пострадах, госпожице Ева. Извинете, че не се ръкувам с вас, но нямам сили. Ето тук са четирите пенса за бульона на госпожа Аймъни и каквото можете да им дадете за пелени на бебето. Тези хора все раждат деца. Не ми е работа да говоря, защото мъжът ми не е идвал нощем в стаята ми от две години, иначе и аз щях да съм в същото положение като останалите, обаче не е идвал... Дойде някакъв непознат, който ме халоса по главата и започна да ме рита, госпожице Ева, така че е все същото и като да имах съпруг, нали? Тефтерът е в чекмеджето, господин Хана, всичко е наред, не съм дала и едно пени от поверените ми пари на вятъра. В торбичката в скрина е каквото още не съм похарчила от парите за тази седмица... А, госпожице Ева, престанете да носите това сиво боне. Предпазих ви от дифтерита, обаче не се сетих сама, викарият така рече. Можех да го обикна повече от всеки друг, ама се появи Том, ама вие нали разбрахте,

госпожице Ева, Том не е идвал при мен нощем вече две години, нито пък съм го виждала. Честна дума... не съм. Чувате ли? А вие двамата си подходате, трябва да се вземете. Често ми се е искало да беше иначе, ама това не е за жени като мен. Ако Том се беше върнал, макар че не го стори, и аз щях да съм като другите — шест пенса за бульон за бебето и шилинг за погребение. Виждали сте го в тефтера, господин Хана. Така стоят нещата. Никак не съм подходяща за вас. Но на жената винаги ѝ се иска, пък вие нямайте никакви съмнения в него, госпожице Ева. Виждала съм го на лицето му много пъти... Погребете ме... ще струва четири шилинга и десет пенса със савана.

За погребението ѝ платиха седем лири и петнайсет шилинга и всички от улица Гънисън отидоха да изкажат почести. Всички освен майката на Ласкар Лу, която видя, че вече нищо не стои на пътя ѝ към яйчените кремове, и когато погребалната карета се отдалечи, котката на прага чу как умиращата проститутка, която не можеше да умре, нададе вой:

— О, майко, майко, няма ли да ми позволиш поне да оближа лъжицата!

---

[73] Отпратка към Притчи Соломонови 30:15. — Б.пр. ↑

[74] Отпратка към Първо послание на апостол Павел до коринтяни 15:32. — Б.пр. ↑

[75] Стих от стихотворението на английския поет Уилям Козмо Мънкхаус (1840–1901) „Бдението на Тим О’Хара“. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.